

foto: tweedekamer.nl

MAART 2023

DIER(ON)VRIENDELIJK STEMGEDRAG TIJDENS RUTTE IV

Stemgedrag in de periode
januari 2022 t/m januari 2023

Dier&Recht
advocaat van de dieren

Achtergrond van ons onderzoek

Provinciale Statenverkiezingen 2023

We hebben de moederpartijen in de Tweede Kamer langs de dierenwelzijnsmeetlat gelegd. Het beeld dat hieruit ontstaat is verre van compleet, maar geeft in grote lijnen weer hoe politieke partijen zich verhouden tot dieren. Voor een beeld van plannen en standpunten van de partijen in de provincies en waterschappen dan raden we aan stemwijzers en verkiezingsprogramma's van deelnemende partijen te raadplegen.

Onderzoek stemgedrag

Sinds 2012 onderzoekt Dier&Recht het stemgedrag van Tweede Kamerfracties. We analyseren het stemgedrag van partijen bij moties die wij als diervriendelijk beoordelen.

We hebben in totaal 99 moties onderzocht op diervriendelijkheid waarbinnen over 63 moties is gestemd tijdens de huidige kabinetsperiode; de rest daarvoor tijdens de demissionaire periode na de val van Rutte III.

Aanbevelingen voor dierenvrienden

Afraders: als je dierenwelzijn hoog in het vaandel draagt, kun je maar beter wegblijven bij de volgende partijen: VVD, BBB, SGP, CDA, BVNL en FVD. Al deze partijen hebben vaker dierenvriendelijk gestemd dan diervriendelijk.

Aanraders: hoewel niet alle partijen meedoen aan de komende verkiezingen, zoals BIJ1, steekt het aantal partijen dat diervriendelijk(er) heeft gestemd positief af tegen de afraders. Met stip op 1 staat, zoals altijd, de Partij voor de Dieren met in het sleepspoor SP, Volt, GroenLinks en de PvdA.

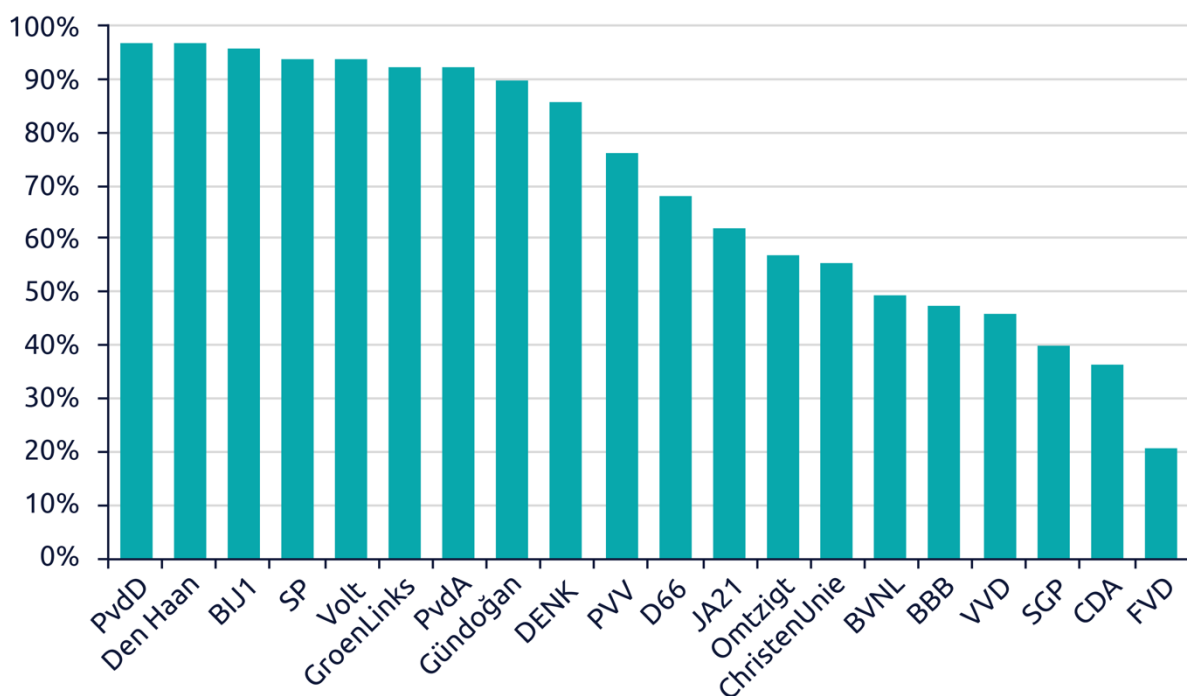
Middenmoters: ongeacht wat de motivatie was achter stemgedrag: DENK, PVV, D66, JA21 en de ChristenUnie vormen de middenmoot. Hierbij is een aantal redenen te geven. Zo zitten D66 en de ChristenUnie in de coalitie waarbij beide partijen het onderspit delven ten faveure van de dierenvriendelijkere partijen VVD en CDA.

Hoe diervriendelijk stemden partijen tijdens het eerste jaar van Rutte IV?

Er is in het afgelopen jaar over belangrijke onderwerpen gestemd; een verbod op stroomstootapparatuur, de aanpak van stukgefokte honden en katten, proefdiervrije innovaties, verscherpt toezicht in slachthuizen, de maximale temperatuur tijdens veetransporten, het verbod op levend koken van kreeften en krabben, een verbod op nertsenfokkerijen en het inkrimpen van de veehouderij.

Dit is slechts een greep uit de 63 moties waarover sinds januari 2022 is gestemd in de Tweede Kamer. Hieronder maken we de balans op van het stemgedrag van partijen. Hoe vaak stemden partijen vóór een diervriendelijke motie?

Score per partij

De Partij voor de Dieren is de meest diervriendelijke partij – samen met eenmansfractie Den Haan. Dat laatste is opvallend: 50PLUS, waar Liane den Haan zich in mei 2021 van afsplitste stemde tijdens Rutte III een stuk minder diervriendelijk met een score van 55 procent.

SP, GroenLinks en PvdA stemden samen met nieuwkomers BIJ1 en Volt en de afgesplitste Gündoğan heel diervriendelijk. Ook DENK en PVV stemden in de meeste gevallen diervriendelijk.

Binnen de coalitie stemde D66 het meest diervriendelijk met een score van 68 procent. JA21, Pieter Omtzigt en de ChristenUnie volgen met scores van 62 procent, 57 procent en 56 procent. BVNL, BBB, VVD, SGP, CDA en FVD stemden vaker dieronvriendelijk dan diervriendelijk.

Speciale vermelding krijgt hekkensluiter FVD. De partij van Thierry Baudet laat met een score van 21 procent het CDA en BBB ruim achter zich. De partij lijkt zich te willen profileren als dieronvriendelijk. Zo stemde de FVD als enige partij tegen een verbod op

stroomstootapparatuur bij dieren en als enige partij tegen verschillende initiatieven om het gebruik van proefdieren te verminderen.

Vergelijking met vorige perioden

Dierenwelzijn lijkt een steeds belangrijker thema te worden in politiek Den Haag. Er is een opwaartse – voorzichtig positieve – beweging te ontwaren als we de afgelopen kabinetsperiodes met elkaar vergelijken. Zo klom de VVD van 5 en 9 procent gedurende Rutte II en III naar 46 procent in deze tijd. Zelfs het CDA laat zich van zijn diervriendelijkere kant zien met 37 procent nu ten opzichte van 10 en 7 procent in de vorige periodes.

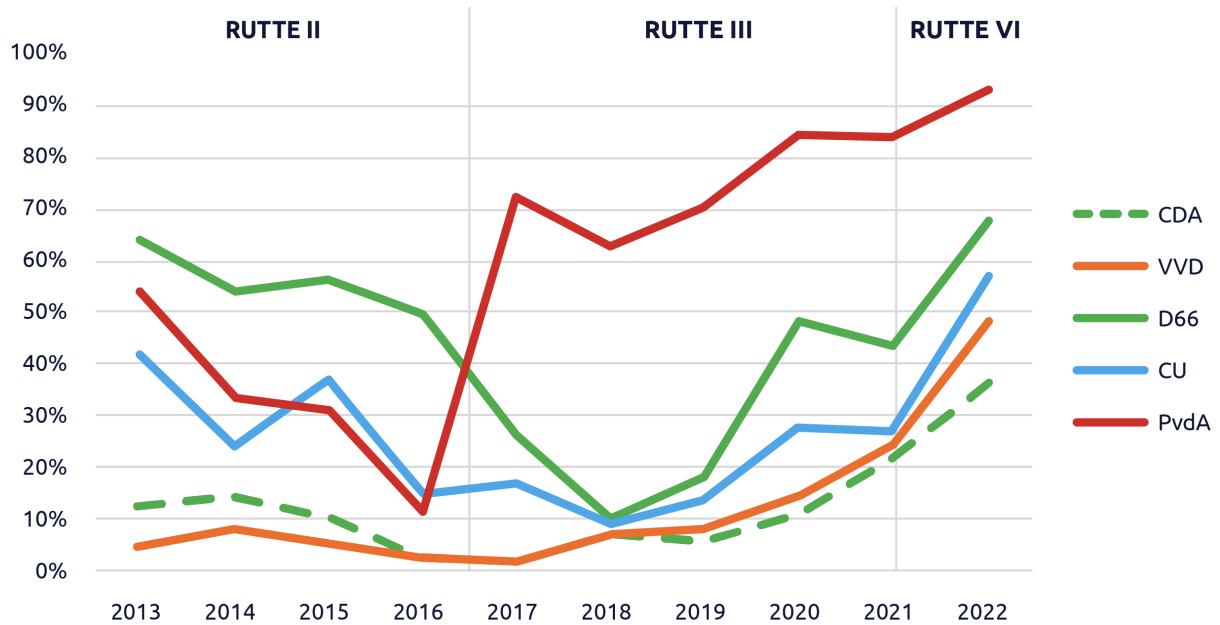
Verschil Rutte II, III, IV

	RUTTE II	RUTTE III	RUTTE IV	
PvdD	99%	96%	97%	
SP	86%	87%	94%	▲
GroenLinks	91%	85%	92%	▲
PvdA	35%	71%	92%	▲
DENK	51%	65%	86%	▲
PVV	62%	68%	76%	▲
D66	58%	23%	68%	▲
ChristenUnie	31%	15%	56%	▲
VVD	5%	9%	46%	▲
SGP	20%	14%	40%	▲
CDA	10%	7%	37%	▲
FVD		26%	21%	▼

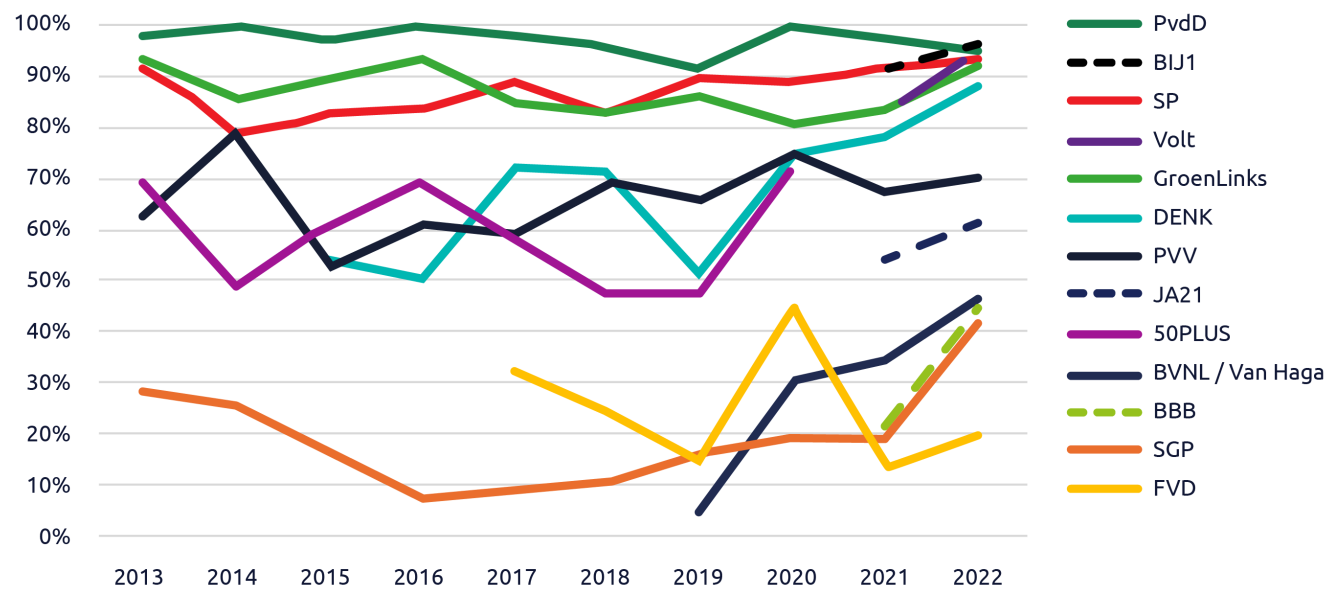
Wel moet gezegd worden dat de huidige kabinetsperiode korter is de vorige gemeten kabinetsperiodes. Rutte IV is iets meer dan een jaar bezig.

Dierenwelzijnsscores per jaar 2023-2022

Partijen die deel uitmaakten van een coalitie

Partijen die geen deel uitmaakten van een coalitie

Welke partijen dienden diervriendelijke moties in?

De Tweede Kamer lijkt zich stukje bij beetje diervriendelijker op te stellen. Dit vindt goeddeels plaats dankzij de inzet van diervriendelijke oppositiepartijen die geen mogelijkheid onbenut laten om moties in te dienen.

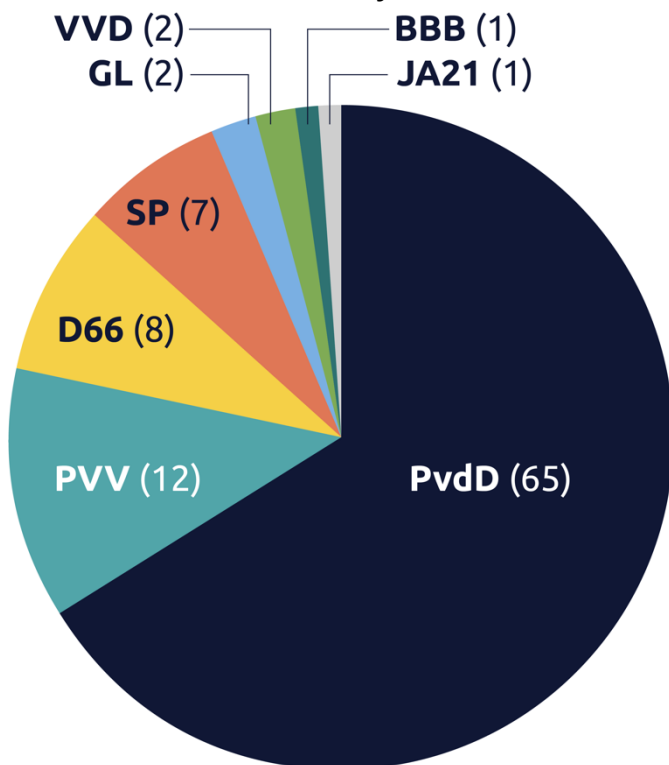
Zo valt op dat ook coalitiepartijen diervriendelijker stemmen als het, bijvoorbeeld, gaat om toezicht op slachthuizen, het verminderen van proefdieren en het verbieden van doden van eendagshaantjes. Daarbij valt op dat de meerderheden vaker worden gevonden dankzij D66 die diervriendelijker stemt dan haar coalitiegenoten. Zo zijn er meerderheden bijeen gebokst over veetransportomstandigheden (waaronder van kalfjes), het tegengaan van stalbranden en beter toezicht op het slachtproces.

De Partij voor de Dieren neemt het absolute voortouw voor wat betreft het aantal ingediende moties. De partij diende vanaf de nieuwe zittingsperiode van de Tweede Kamer in maart 2021 al 65 moties in om het dierenwelzijn te verbeteren. De PVV diende 12 moties in, D66 8, SP 7, GroenLinks 2, VVD 2 en BBB en JA21 1.

Tegelijkertijd worden er ook ongebruikelijke gelegenhedsallianties gesmeed om dierenwelzijn te verbeteren. Zo presenteerden de VVD en de Partij voor de Dieren samen een huisdierenakkoord om dierenbeulen harder aan te pakken, een handelsverbod voor doorgefokte honden en katten te regelen evenals het standaard chippen van katten.

Nog een ongebruikelijke coalitie: JA21 diende samen met VVD, PVV, Partij voor de Dieren en CDA een motie in voor het starten van een pilot over slim cameratoezicht in slachthuizen. De motie werd kamerbreed aangenomen.

Eerste indieners diervriendelijke moties sinds 31 maart 2021:

	SINDS 31/03/2021	TIJDENS RUTTE IV
PvdD	65	41
PVV	12	7
D66	8	6
SP	7	4
GL	2	2
VVD	2	2
BBB	1	0
JA21	1	1

Wat was het stemgedrag per partij?

COALITIE

VVD

De grootste partij in de Tweede Kamer is, helaas, niet de grootste dierenvriend. Maar, eerlijk is eerlijk, de partij maakt wel stappen de goede kant op ten opzichte van haar eerdere stemgedrag. Stemde de VVD tijdens Rutte II en III nog maar 5 en 9 procent diervriendelijk; in de periode na maart 2021 steeg de partij naar 46 procent. De partij legt vooralsnog wel veel nadruk op gezelschapsdieren. De dieren in de vee-industrie hebben vooralsnog het nakijken, want die hebben voor de VVD vooral een economische waarde zo blijkt uit het stemgedrag. Simpel gezegd: vult een dier het hart, dan stemt de VVD vaker voor. Vult een dier de maag, dan stemt de VVD vaker tegen.

D66

De sociaalliberalen van D66 bevinden zich al geruime tijd in een moeizame tango met het oog op dierenwelzijn. Daar waar het verkiezingsprogramma en de woordvoerder bijkans uiteenspatten van de dierenliefde, pakt de coalitiedruk toch deels nadelig uit voor de dieren. Dat zagen we tijdens Rutte III (2017-2021), toen de partij slechts 23 procent diervriendelijk stemde. Sinds de installatie van het kabinet Rutte IV stemt D66 een stuk diervriendelijker. D66 stemde vóór 43 van de 63 ingediende diervriendelijke moties. Tegen de achtergrond van de VVD is D66 hiermee diervriendelijker dan haar conservatieve broer. VVD stemde in 29 gevallen diervriendelijk.

CDA

Dat de christendemocraten van het CDA van ver moeten komen als het gaat om dierenwelzijn, is algemeen bekend. Maar zelfs in de zoektocht naar de op drift geraakte agrarische kiezer is de partij een mespuntje diervriendelijker geworden ofschoon ze onderaan het lijstje bungelt met Forum voor Democratie. Het CDA stemde voor 23 en tegen 40 diervriendelijke moties.

ChristenUnie

Ook de ChristenUnie maakt diervriendelijke stappen voorwaarts. De Tweede Kamerfractie stemde net iets meer dan de helft voor moties in het voordeel van de dieren. Met 56 procent pro-dier nu in tegenstelling tot 15 procent in Rutte III maakt de ChristenUnie eindelijk meters. Hopelijk gaat de partij gestaag de diervriendelijke kant op, maar dat zal moeten blijken. De ChristenUnie stemde namelijk tijdens Rutte II voor 31 procent diervriendelijke moties, onder Rutte III slechts 15 procent en nu 56 procent. Er is hoop.

OPPOSITIE

Partij voor de Dieren

De Partij voor de Dieren staat met 97 procent bovenaan de lijst met het meest diervriendelijke stemgedrag. De partij stemde 61 keer voor en 2 keer tegen diervriendelijke moties. Dit vanwege een eigen verdergaande motie en een D66-motie die volgens de Partij voor de Dieren niet ver genoeg gaat. De partij maakt haar partijnaam meer dan waar.

SP

De Socialistische Partij blijft haar diervriendelijke imago waarmaken. De partij van vegetariër Lilian Marijnissen stemde al in 86 procent van de keren diervriendelijk onder Rutte II en maar liefst 94 gedurende het eerste jaar van het huidige kabinet.

Volt

Nieuwkomer Volt stemt meteen diervriendelijk mee met haar linkse collega's en met 94 procent kan de fractie zich hiermee bogen over een mooie gedeelde tweede plek met de SP.

GroenLinks en PvdA

Het is bijna of ze het erom doen, maar zowel GroenLinks als de PvdA hebben alletwee 92 procent diervriendelijk gestemd en komen daarmee op een gedeelde vierde plek van de diervriendelijke partijen in de Tweede Kamer. Toen de PvdA nog deel uitmaakte van coalities met het CDA en VVD scoorde de partij minder goed: 35 procent diervriendelijk onder Rutte II en 71 procent onder Rutte III. De verworpenen der Aarde – de dieren – lijken steeds belangrijker te worden voor de PvdA.

DENK

De Tweede Kamerfractie van DENK wordt ook steeds diervriendelijker. Met 86 procent diervriendelijk stemgedrag begeeft de partij zich aan de bovenkant van de middenmoot; niet heel veel onder GroenLinks en de PvdA.

PVV

De PVV heeft ook in deze periode diervriendelijker gestemd dan gedurende afgelopen twee kabinetten. Met 76 procent is de fractie van Geert Wilders een dierenvriend op rechts. Dit in tegenstelling tot VVD, CDA, ChristenUnie, BBB, BVNL, JA21 en FVD.

Waarover werd gestemd?

Hieronder worden per thema de indiende moties weergegeven, met daarbij de stemmingsuitslag en tegenstemmers.

Proefdieren

Over het verminderen van dierproeven werden in de gemeten periode 13 moties ingediend. Negen hiervan werden aangenomen. FVD stemde tegen de meeste van deze diervriendelijke moties. De PVV diende veel moties in of was mede-indiener, vaak samen met de PvdD.

- **D66** en VVD: Regering moet knelpunten in dierproefvrije innovaties oplossen en erover rapporteren.
AANGENOMEN Tegen: **FVD**
- **PvdD** en PVV, SP, PvdA, GroenLinks, D66: Er moet een actieplan komen voor een snelle verlaging van het aantal in voorraad gedode proefdieren.
AANGENOMEN Kamerbreed aangenomen
- **PvdD** en SP, PVV, PvdA, D66, GroenLinks: Er moet een plan van aanpak komen om de transitie naar proefdiervrije innovaties te versnellen.
AANGENOMEN Tegen: **FVD**
- **SP** en PvdD: Minimaal 50% van de NVWA-inspecties i.v.m. dierproeven moet onaangekondigd zijn.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD**
- **PvdD**: Regering moet verdere ontwikkeling van kunstmatige intelligentie stimuleren om overbodige dierproeven te verminderen.
AANGENOMEN Tegen: **FVD**
- **SP** en PvdD: Regering moet tijdpad maken om dierproeven voor veiligheidstesten te beëindigen.
AANGENOMEN Tegen: **SGP, FVD**
- **D66**: Regering moet binnen de Transitie Proefdiervrije Innovatie werk maken van het OMA-model, waarbij niet de dierproef, maar de onderzoeksvraag en de daarvoor meest succesvolle methode centraal staat.
AANGENOMEN Tegen: **FVD**
- **PVV**: stoppen met dierproeven in het kader van de Europese chemicaliënwetgeving.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, Volt, SGP, CDA, VVD, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**
- **PVV** en PvdD: Voorrang voor initiatieven die bijdragen aan een onmiddellijke daling van het aantal dierproeven.
AANGENOMEN Tegen: **CDA, FVD**
- **PVV**: Geen overheidsfinanciering meer voor niet voor de mens relevante en/of gediskwalificeerde dierexperimenten.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, FVD, JA21, Omtzigt**
- **PvdD** en PVV: In kaart brengen welke dierproeven geen tot weinig voorspellende waarde hebben.
AANGENOMEN Tegen: **ChristenUnie, CDA, VVD**. Aangenomen door steun D66.

- **PVV** en PvdD: In kaart brengen welke dierproeven geen tot weinig voorspellende waarde hebben.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, FVD**
- **PvdD** en Gündoğan, SP, CDA, BIJ1, DENK, Volt: Regering moet onderzoek doen naar de mogelijkheid om het aantal proeven op niet-humane primaten verder te verlagen.
AANGENOMEN Kamerbreed aangenomen

Wilde dieren

- **PvdD** en SP: In de Veiligheidsagenda het thema wildlife crime betrekken bij het thema aanpak milieucriminaliteit.
AANGENOMEN Kamerbreed aangenomen
- **PvdD** en SP, PVV: Regering moet onderzoeken hoe wildopvangcentra kunnen worden ondersteund.
VERWORPEN Tegen: **GroenLinks, D66, ChristenUnie, CDA, VVD, JA21, Gündoğan**
- **PvdD** en DENK, Volt, PvdA, GroenLinks, PVV: Regering moet zich actief inzetten voor de bescherming van de wolf, in Nederland en in Europa.
AANGENOMEN Tegen: **SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**. Aangenomen door steun van ChristenUnie en D66.
- **PvdD**: Houtduif, fazant en wilde eend verwijderen van de lijst van vrij bejaagbare soorten.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt, Gündoğan**
- **PvdD**: Regering moet bewustwordingscampagne opzetten over de gevaren van handel in wilde dieren en planten.
AANGENOMEN Tegen: **SP, PVV, CDA, FVD, JA21, BVNL**

Vee-industrie: tegengaan misstanden slachthuizen

Tijdens het debat over de voortdurende misstanden in Nederlandse slachthuizen in mei 2022 werden maar liefst elf moties ingediend, waarvan een aanzienlijk deel door PVV, VVD en JA21. Negen van de elf moties werden aangenomen.

- **VVD** en JA21: Een three strikes out-handhavingssysteem hanteren bij handhaving bij slachthuizen.
AANGENOMEN Tegen: **FVD**
- **VVD** en D66, CDA: Camerabeelden uit slachthuizen moeten realtime op afstand uitleesbaar zijn.
AANGENOMEN Tegen: **FVD**
- **PVV** en JA21: Permanent cameratoezicht in slachthuizen t.b.v. de dierenpolitie en de NVWA.
AANGENOMEN Tegen: **FVD, BBB**
- **PVV** en JA21: Slachthuizen die telkens de fout in gaan moeten gesloten kunnen worden.
AANGENOMEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, FVD**. Aangenomen door steun van de VVD.

- **PVV** en **JA21**: Hoge boetes en andere straffen voor recidivisten binnen slachthuizen.
AANGENOMEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, BBB, FVD**. Aangenomen door steun van de **VVD**.
- **SP**: Slachthuizen niet toestaan over te stappen op CO2-bedwelming, waarvan wetenschappelijk bewezen is dat het niet diervriendelijk is.
AANGENOMEN Tegen: **DENK, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL**. Aangenomen door steun van **ChristenUnie** en **D66**.
- **JA21** en **VVD, PVV, PvdD, CDA**: Naast slim cameratoezicht moet de **NVWA** fysieke inspecties van slachthuizen blijven uitvoeren.
AANGENOMEN Kamerbreed aangenomen
- **D66**: De bandsnelheid van alle slachthuizen moet opnieuw worden geëvalueerd.
AANGENOMEN Tegen: **PvdD, GroenLinks, SP, BIJ1, PvdA, SGP, CDA, BBB, FVD**
- **PvdD**: Kabinet moet vóór het zomerreces komen met een plan voor livestreams uit slachthuizen.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, BVNL**
- **PvdD**: **NVWA**-dierenarts moet in slachthuizen voor elk dier vaststellen of het daadwerkelijk dood is voor het wordt geslacht.
VERWORPEN Tegen: **GroenLinks, D66, PvdA, ChristenUnie, DENK, Volt, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, BVNL**
- **PvdD**: **NVWA** en niet het slachthuis bepaalt waar camera's in slachthuizen worden geplaatst.
AANGENOMEN Tegen: **FVD, BVNL**

Vee-industrie: vogelgriep/zoönosen

- **PvdD**: Kabinet moet voorzorgsmaatregelen om het risico op nieuwe zoönosen te verkleinen.
VERWORPEN Tegen: **PVV, ChristenUnie, DENK, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**
- **D66**: Starten met veldproeven om snel kunnen te starten met het vaccineren v.d. pluimveestapel.
AANGENOMEN Tegen: **BIJ1, PVV, FVD**
- **PvdD**: Voorwaarde voor uitbetaling uit het Diergezondheidsfonds stellen dat stallen niet opnieuw worden gevuld zolang het vogelgriepvirus rondgaat.
VERWORPEN Tegen: **GroenLinks, PVV, PvdA, ChristenUnie, DENK, Volt, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**
- **GroenLinks** en **PvdD**: Regering moet z.s.m. een juridisch instrumentarium verkennen voor het instellen van een moratorium op de bouw van stallen in waterrijke gebieden.
VERWORPEN Tegen: **PVV, PvdA, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**

Vee-industrie: transport

- **PvdD:** Nadat Duitsland de minimumleeftijd voor het vervoer van kalfjes heeft verhoogd moet de regering de mogelijkheden onderzoeken om dit ook in Nederland te doen.
AANGENOMEN Tegen: **SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, BVNL**. Aangenomen door steun van *ChristenUnie* en *D66*.
- **PvdD:** Nederland moet zich in Europa actief verzetten tegen het toestaan van diertransporten naar niet-EU-landen, ook over kortere afstanden.
AANGENOMEN Tegen: **ChristenUnie, DENK, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**. Aangenomen door steun van *D66*.

Vee-industrie: controle en toezicht

- **PvdD:** Sommige sectoren zoals bedrijven met leghennen, eenden en ouderdieren van leghennen en vleeskuikens hebben soms al jaren geen enkele reguliere controle op dierenwelzijn gehad. Daarom moet regering met plan komen waardoor uiterlijk voor de zomer toezicht wordt gehouden.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, BVNL**
- **PvdD:** Controles op dierenwelzijn mogen nooit de dupe worden van scherpe keuzes i.v.m. capaciteitstekort binnen de NVWA.
VERWORPEN Tegen: **GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, BVNL, Omtzigt**
- **PvdD:** Regering moet zorgen dat omgevingsdiensten beschikken over de benodigde gegevens om toezicht te houden op dieraantallen.
AANGENOMEN Tegen: **CDA, BBB, FVD, BVNL**

Vee-industrie: krimp veestapel

- **PvdD:** Nederland moet in Europa pleiten voor het versneld inkrimpen van de veehouderij.
VERWORPEN Tegen: **PVV, D66, PvdA, ChristenUnie, DENK, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**
- **PvdD:** Het totale aantal koeien in de melkveehouderij moet ten minste navenant het derogatieafbouwpad krimpen, bijvoorbeeld door afroming van de fosfaatrechten bij transacties of door middel van een fokbeperking, om daarmee een groei van het mestoverschot te voorkomen.
VERWORPEN Tegen: **PVV, D66, ChristenUnie, DENK, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, Den Haan, BVNL, Omtzigt, Gündoğan**
- **PvdD:** Bij de uitkoop van veehouderijbedrijven moet worden begonnen met de meest dieronvriendelijke stallen.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, DENK, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**

Vee-industrie: algemeen

- **PvdD** en SP: Aanpassingen in stallen i.v.m. nieuwe eisen voor emissiearme stallen mogen nooit in strijd zijn met de Wet Dieren.
AANGENOMEN Tegen: **BBB, FVD, JA21, BVNL**
- **PvdD**: Het is onacceptabel dat bij het vangen van dieren gebruik wordt gemaakt van methoden waarvan bekend is dat zij vermijdbaar extra dierenleed opleveren, omdat dit economisch voordeliger is, zoals het ondersteboven vangen van kippen.
AANGENOMEN Tegen: **SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, BVNL, Omtzigt**. Aangenomen door steun van ChristenUnie en D66.
- **PvdD** en VVD: Er moet snel een einde komen aan het gebruik van stroomstootwapens op dieren.
AANGENOMEN Tegen: **FVD**
- **PvdD** en GroenLinks, PvdA, PVV, Volt: Regering moet geen belastinggeld steken in technische innovaties die het welzijn van dieren verslechteren.
AANGENOMEN Kamerbreed aangenomen
- **PvdD** en SP, PVV, PvdA, Volt, GroenLinks: Minister moet adviezen van de OVV, waaronder een maximumaantal dieren per brandcompartiment en het verplicht compartimenteren van de technische ruimte, in het aankomend maatregelenpakket tegen stalbranden opnemen.
AANGENOMEN Tegen: **SGP, VVD, BBB**
- **D66** en PVV, PvdD: Sinds 1996 is aangekondigd dat er een verbod op vriesbranden komt, verbod is er gekomen in 2019 maar is geldt een vrijstelling waardoor er feitelijk nog steeds geen verbod is. Vriesbranden mag niet meer worden toegestaan voor alle runderen die na 2024 zijn geboren.
AANGENOMEN Tegen: **SGP, CDA, VVD, FVD**
- **PvdD** en PVV, PvdD: Vriesbranden moet uiterlijk in de loop van 2023 worden verboden.
VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, FVD, Omtzigt**
- **PvdD** en PVV, GroenLinks, Volt, PvdA: Sector heeft plan gemaakt waarin vleeskuikenouderdieren slechts acht uur per dag toegang hebben tot water; regering mag hiermee niet akkoord gaan.
AANGENOMEN Tegen: **ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21, BVNL, Omtzigt**
- **PvdD**: Fokken van varkens die per dracht meer dan 12-14 biggen baren moet worden verboden.
VERWORPEN Tegen: **PVV, D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**
- **D66**: Er wordt 64 miljoen uit het transitiefonds vrijgemaakt om advies te geven aan boeren zodat zij kringloop-waardig kunnen boeren; boeren moeten geholpen worden met een zo diervriendelijk mogelijke bedrijfsvoering, regering moet ook de dierwaardige veehouderij meenemen in de adviesverlening aan boeren.
AANGENOMEN Tegen: **CDA, FVD**

Vissen en zeezoogdieren

- **PvdD** en GroenLinks, JA21, D66, CDA, PvdA, PVV: Het is onwenselijk dat het Dolfinarium zeezoogdieren aan een Chinees pretpark verkoopt.
AANGENOMEN Tegen: **SGP, FVD**
- **PvdD**: Nederland moet zich inzetten voor internationale en Europese maatregelen voor bescherming van de paling.
AANGENOMEN Tegen: **PVV, SGP, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**

Promotie vlees

- **PvdD**: Er moet een wettelijk verbod komen op reclame voor vleesproducten.
VERWORPEN Tegen: **SP, PVV, D66, ChristenUnie, DENK, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, Den Haan, BVNL, Omtzigt**

Internationaal

- **PvdD**: Regering moet bij de Europese Commissie de problematiek rond de toegang van omstreden producten als kangoeroevlees en kangoeroeproducten tot de Europese markt aankaarten.
AANGENOMEN Tegen: **ChristenUnie, VVD, FVD, BVNL**
- **PvdD**: Regering moet geen exportkredietverzekeringen meer verstrekken voor het opbouwen van de veehouderij in het buitenland.
VERWORPEN Tegen: **PVV, D66, ChristenUnie, Volt, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**
- **PvdD**: Regering moet zich in EU-verband inzetten om dierenwelzijn een integraal onderdeel te maken van de imvo-richtlijn; dierenwelzijn moet als criterium worden verankerd in de nationale imvo-wetgeving.
VERWORPEN Tegen: **D66, SGP, CDA, VVD, FVD, BVNL**
- **PvdD**: Regering moet tijdens de onderhandelingen over het VN-Biodiversiteitsverdrag actief pleiten voor het opnemen van een transitie naar een meer plantaardig dieet.
VERWORPEN Tegen: **PVV, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**
- **GroenLinks** en Gündoğan, SP, CDA, BIJ1, DENK, Volt: regering moet streven naar eenduidige regels voor dierenwelzijn en ervoor pleiten dat er geen producten worden geïmporteerd van buiten de EU die niet aan deze regels voldoen.
AANGENOMEN Tegen: **PvdD**
- **PvdD**: Regering moet in gesprek gaan met de Europese Commissie over de mogelijkheid om dierenwelzijn in het productpaspoort op te nemen.
AANGENOMEN Tegen: **PVV, CDA, BBB, FVD, JA21, BVNL**
- **PvdD** en D66: Regering moet in Europa (opnieuw) pleiten voor een spoedig verbod op de nertsenfokkerij.
AANGENOMEN Tegen: **PVV, SGP, BBB, FVD, JA21, BVNL**

Intrinsieke waarde van dieren

- **PvdD:** Erkent dat dieren individuen zijn met een eigen waarde, een eigen taal, eigen gemeenschappen en relaties, voor wie hun leven voor hen net zo belangrijk is als dat van ons belangrijk is voor ons.

VERWORPEN Tegen: **SP, PVV, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, BBB, FVD, JA21, BVNL, Omtzigt**

Gezelschapsdieren

- **SP** en Volt, **PVV**, **Pvda**, **PvdD:** Omdat er nog een onverdeelde post in de begroting staat van 51 miljoen euro, moet de regering bekijken of dit geld kan worden ingezet voor minima en dierenhulporganisaties in verband met de snel stijgende dierenartskosten.

VERWORPEN Tegen: **D66, ChristenUnie, SGP, CDA, VVD, Omtzigt, Gündoğan**